

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 1/13	

**FACULTATEA DE MEDICINĂ
PROGRAMUL DE STUDII 0913.1
ASISTENȚA MEDICALĂ GENERALĂ
CATEDRA MEDICINĂ DE FAMILIE**

APROBAT

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare Facultatea de Medicină

Proces verbal nr. 1 din 16.09.21

Președinte prof. univ., dr. hab., șt. med.

Suman Serghei _____

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății de Medicină nr. 1

Proces verbal nr. 1 din 21.09.21

Decanul Facultății conf. univ., dr. hab., șt. med.

Plăcintă Gheorghe _____

APROBAT

la ședința Catedrei de medicină de familie

Proces verbal nr. 2 din 15.09.2021

Șef catedră prof. universitar. dr. hab. șt. med

Ghenadie Curocichin _____

CURRICULUM

DISCIPLINA: NURSING CLINIC

Studii de licență

Tipul cursului: **Disciplină obligatorie**

Curriculum elaborat de colectivul de autori:

Șalaru Virginia, dr. șt. med., conf. univ.

Gîțu Lora, asist. univ.

Postica Ludmila, asist. univ.

Muntean Maria, asist. univ.

Chișinău, 2021

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 2/13	

I. PRELIMINARII

Nursingul clinic reprezintă una dintre disciplinele fundamentale în formarea specialistului în sănătate. La baza *Nursingului clinic* sunt cerințe riguroase în vederea executării a sute de proceduri și tehnici de îngrijire corecte și sigure pentru pacient. Îngrijirile de calitate acordate pacienților implică o responsabilitate deosebită și o pregătire asiduă a asistenților medicali generaliști. Acest modul cuprinde proceduri de bază în nursing clinic așa ca: recoltarea produselor fiziologice și patologice de la pacient, administrarea oxigenului, determinarea grupelor sanguine, resuscitarea respiratorie și cardiacă, lavajul gastric, sondajul duodenal, pregătirea pacienților pentru examinări și investigații. În cadrul disciplinei se vor aplica metode centrate pe student, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale studenților, pe exersarea potențialului psihico-fizic al acestora, pe transformarea studentului în coparticipant la propria instruire și educație.

Misiunea curriculumului în formarea profesională

Unul din obiectivele principale ale cursului este formarea abilităților necesare în utilizarea procesului de nursing clinic, pentru prestarea îngrijirilor medicale de calitate pacienților de diferită vârstă. Un alt obiectiv este dezvoltarea abilităților de exercitare a rolurilor de: coordonator de îngrijire, lider a echipei de sănătate, educator pentru sănătate, consultant în îngrijiri medicale și cercetător în procesul de nursing. Al treilea obiectiv asigură înțelegerea rolului asistentului medical generalist în implementarea procesului de nursing clinic.

- Limba/limbile de predare a disciplinei: Română
- Beneficiari: studenții anului II, Facultatea de medicină, specialitatea Asistență medicală generală

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	S.04.O.037		
Denumirea disciplinei	Nursing clinic		
Responsabil de disciplină	Ghenadie Curocichin, dr.hab.șt.med., prof. univ		
Anul	II	Semestrul	IV
Numărul de ore total, inclusiv:			180
Curs	30	Lucrări practice/ de laborator	60
Seminare	60	Lucrul individual	30
Stagiul clinic (total ore)			
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	6

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

la nivel de cunoaștere și înțelegere:

- Să identifice principiile de bază pentru administrarea medicamentelor
- Să cunoască căile de administrare a medicamentelor

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 3/13

- Să cunoască clasificarea tipurilor de injecții
- Să cunoască clasificarea agenților fizici calzi și reci
- Să enumere tehnicile de îngrijire a pacientului în afecțiunile sistemului respirator
- Să descrie pregătirea pacientului pentru examinările sistemului respirator
- Să relateze despre supravegherea pacientului în timpul și după examinările sistemului respirator
- Să cunoască tehnica recoltării sputei pentru examenul de laborator
- Să descrie condițiile de dezinfectare a sputei și a scuipătoarelor
- Să cunoască sursele și indicațiile pentru oxigenoterapie
- Să descrie metodele de administrare a oxigenului
- Să argumenteze intervențiile asistentului medical în complicațiile posibile
- Să descrie tehnicile de îngrijiri a pacienților cu dureri toracice, dispnee, tuse și hemoragie pulmonară
- Să cunoască tehnica recoltării sputei pentru examenul de laborator (analiza generală, bacteriologică și determinarea bacilului Koh)
- Să relateze despre măsurile de dezinfectare a sputei și a scuipătoarelor
- Să cunoască tehnica pregătirii pacientului pentru examinările sistemului respirator, cardiovascular, digestiv și urinar
- Să cunoască tehnica lavajului gastric și sondajului duodenal
- Să descrie metodele de determinare a diurezei, bilanțului hidric și a edemelor
- Să numească cauzele insuficienței vasculare acute
- Să enumere simptomele principale în afecțiunile sistemului excretor
- Să cunoască tehnicile de intervenții și îngrijire a pacientului cu afecțiuni ale sistemului urinar
- Să descrie măsurile de urgență în lipotemie, colaps și șoc anafilactic
- Să cunoască semnele morții clinice și biologice
- Să descrie manevrele de resuscitare respiratorie și cardiacă.

la nivel de aplicare:

- Să demonstreze tehnica montării seringii sterile
- Să demonstreze aspirarea soluției din fiolă și flacon
- Să demonstreze tehnica injecțiilor s/c, i/d i/m, i/v
- Să demonstreze tehnica perfuziei i/v
- Să demonstreze tehnica puncției venoase
- Să aplice agenții fizici calzi și reci
- Să aplice măsuri de reorganizare a locului de muncă reeșind din tehnica efectuată
- Să aplice tehnici de îngrijire a pacientului în afecțiunile sistemului respirator, cardiovascular, digestiv și urinar
- Să pregătească pacientul pentru examinările radiologice, endoscopice și ultasonore ale sistemului respirator, cardiovascular, digestiv și urinar
- Să determine grupele sanguine
- Să recolteze sputa pentru examenul de laborator (analiza generală, bacteriologică și determinarea bacilului Koh)
- Să efectueze lavajul gastric
- Să efectueze sondajul duodenal
- Să determine diureza și bilanțului hidric la pacient
- Să determine edemele pacientului
- Să aplice măsurile de urgență în lipotemie, colaps și șoc anafilactic
- Să aplice manevrele de resuscitare respiratorie și cardiacă

la nivel de integrare:

- Să fie apt să adopte atitudine centrată pe pacient: integral și individualizat;
- Să fie capabil să abordeze ajustarea continuă a îngrijirilor la necesitățile pacienților

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/13

- Să evalueze rezultatele îngrijirilor aplicate
- Să monitorizeze și supravegheze starea pacientului în timpul și după efectuarea tehnicilor și investigațiilor medicale

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

- Cunoașterea limbii de predare;
- Competențe digitale (utilizarea internetului, procesarea documentelor, tabelor electronice și prezentărilor, utilizarea programelor de grafică);
- Abilitatea de comunicare și lucru în echipă;
- Calități – toleranță, inițiativă, autonomie și empatie.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice/ Seminare	Lucru individual
1.	Administrarea medicamentelor. Căi de administrare a medicamentelor.	3	6 6	3
2.	Administrarea medicamentelor pe cale parenterală	3	5 5	3
3.	Administrarea medicamentelor pe cale venoasă. Aplicarea agenților fizici calzi și reci.	3	6 6	2
4.	Îngrijirile generale și speciale în afecțiunile aparatului respirator. Oxigenoterapia. Recoltarea sputei pentru examenul de laborator.	3	4 6	3
5.	Pregătirea bolnavului pentru examinările radiologice, endoscopice ale sistemului respirator.	2	5 5	2
6.	Îngrijirile generale și speciale în afecțiunile cardiovasculare. Determinarea grupelor sanguine.	3	6 6	2
7.	Asistența medicală în insuficiență vasculară acută. Resuscitarea cardio-respiratorie	3	6 6	3
8.	Probleme de sănătate ale bolnavului cu afecțiuni digestive. Lavajul gastric. Recoltarea sucului duodenal și al bilei.	3	6 6	3
9.	Pregătirea bolnavului pentru examinările radiologice, endoscopice și ultrasonore ale sistemului digestiv.	2	5 5	3
10.	Probleme de sănătate ale bolnavului cu afecțiuni ale sistemului urinar. Recoltarea probelor de urină pentru principalele examene de laborator. Sondajul vezical.	3	5 5	3
11.	Pregătirea bolnavului pentru examinările radiologice, endoscopice și ultrasonore ale sistemului urinar.	2	5 5	3
Total		30	120	30
			180	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 5/13

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

- Să demonstreze tehnica montării seringii sterile
- Aspirarea soluției din fiolă și flacon
- Administrarea injecțiilor s/c, i/d i/m, i/v
- Tehnica efectuării perfuziei i/v
- Tehnica efectuării puncției venoase
- Aplicarea agenților fizici calzi și reci
- Îngrijirea specifică a pacienților cu dureri toracice, dispnee, tuse și hemoragie pulmonară.
- Recoltarea sputei pentru examenul de laborator (analiza generală, bacteriologică și determinarea bacilului Koh).
- Dezinfectarea sputei și a scuipătoarelor.
- Completarea bonului de trimitere a analizei de spută la laborator
- Administrarea oxigenului umezit (prin sonda nazală, mască, canule nazale, cort).
- Pregătirea pacientului pentru examinările sistemului respirator (microradiografia și bronhoscopia)
- Determinarea diurezei
- Determinarea bilanțului hidric
- Tehnica determinării edemelor
- Determinarea grupelor sanguine conform standardelor.
- Aplicarea intervențiilor corespunzătoare pacientului cu lipotemie, colaps
- Aplicarea intervențiilor corespunzătoare pacientului cu șoc anafilactic
- Tehnica resuscitării respiratorii și cardiace
- Tehnica lavajului gastric
- Tehnica sondajului duodenal
- Tehnica pregătirii pacientului către examinările sistemului digestiv:
 - Radiogastroscopie,
 - Fibroesofagogastroduodenoscopie,
 - Irigoscopie,
 - Colonoscopie,
 - Ultrasonografie.
- Aplicarea intervențiilor asistentului medical în principalele afecțiuni ale sistemului digestiv:
 - dureri,
 - eructație,
 - pirozis,
 - vomă,
 - hemoragia gastrică,
 - meteorism, constipații, diaree.
- Tehnici de îngrijire specifică a pacienților cu colica renală, edeme renale, hipertensiune renală, dereglări ale diurezei cantitative și calitative
- Tehnica recoltării probelor de urină urograma, urocultura, proba Zimnițki, proba Neciporencu, glicozuria
- Tehnica sondajului vezical
- Tehnica lavajului și instilației medicamentelor în vezica urinară
- Tehnica pregătirii pacientului de examinare a sistemului urinar: cistografia, urografia, cistoscopia, ultrasonografia

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
1. Administrarea medicamentelor. Căi de administrare a medicamentelor.	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 6/13

<ul style="list-style-type: none">- Să identifice principiile de bază pentru administrarea medicamentelor- Să cunoască circuitul medicamentelor în instituțiile medicale	<ol style="list-style-type: none">1. Scopul administrării medicamentelor. Căile de administrarea a medicamentelor.2. Păstrarea și prescrierea medicamentelor.3. Circuitul medicamentelor în instituțiile medicale.4. Reguli de administrare a medicamentelor5. Siguranța injecțiilor
---	--

2. Administrarea medicamentelor pe cale parenterală

<ul style="list-style-type: none">- Să cunoască căile de administrare a medicamentelor- Să cunoască particularități de administrare parenterală a medicamentelor	<ol style="list-style-type: none">1. Montarea seringii, aspirarea soluțiilor în seringă2. Tehnica injecției i/d, s/c, i/m, (conform standardului)3. Dizolvarea pulberilor și aspirarea soluției din floconul închis cu dop de caiciuc.4. Particularități de administrare parenterală a medicamentelor (insulina, heparina etc.)
---	--

3. Administrarea medicamentelor pe cale venoasă. Aplicarea agenților fizici calzi și reci.

<ul style="list-style-type: none">- Să demonstreze recoltarea sângelui venos pentru investigații de laborator- Să cunoască tehnica puncției venoase- Să cunoască acțiunea agenților fizici calzi și reci- Să respecte tehnica aplicării agenților fizici calzi și reci	<ol style="list-style-type: none">1. Puncția venoasă. Definiție, scop, locul puncției, pregătirea materialelor, pregătirea pacientului, efectuarea procedurii conform standardelor, îngrijirea pacientului și reorganizarea locului de muncă. Documentarea procedurii și evaluarea corectitudinii și eficacității tehnicii.2. Recoltarea sângelui venos pentru investigații de laborator3. Montarea cateterului venos central.4. Perfuzia i/v (conform standardului)5. Aplicarea agenților fizici calzi și reci. scop, pregătirea materialelor, pregătirea pacientului, efectuarea procedurii conform standardelor, îngrijirea pacientului și reorganizarea locului de muncă. Documentarea procedurii și evaluarea corectitudinii și eficacității tehnicii.
---	---

4. Îngrijirile generale și speciale în afecțiunile aparatului respirator. Oxigenoterapia. Recoltarea sputei pentru examenul de laborator.

<ul style="list-style-type: none">- Să enumere simptomele principale în afecțiunile sistemului respirator- Să demonstreze tehnici de îngrijiri în afecțiunile aparatului respirator- Să respecte tehnica recoltării sputei pentru examenul de laborator- Să respecte condițiile de dezinfectare a sputei și a scuițătoarelor- Să enumere metodele de administrare a O₂ umezit.- Să cunoască indicațiile și precauțiile în utilizarea surselor de oxigen.- Să cunoască complicațiile posibile și intervențiile asistentului medical.	<ol style="list-style-type: none">1. Simptomele principale în afecțiunile sistemului respirator: dureri toracice, dispnee, tuse, hemoragie pulmonară (noțiune, cauze, manifestări, intervențiile asistentului medical).2. Îngrijirea specifică a pacienților cu dureri toracice, dispnee, tuse și hemoragie pulmonară.3. Noțiune de spută, caracteristicile, metodele de examinare (analiza generală, bacteriologică și determinarea bacilului Koh).4. Recoltarea sputei pentru examenul de laborator (analiza generală, bacteriologică și determinarea bacilului Koh).5. Dezinfectarea sputei și a scuițătoarelor.6. Completarea bonului de trimitere a analizei de spută la laborator.7. Definirea noțiunii de oxigenoterapie. Metode de administrare a oxigenului umezit (prin sonda nazală, mască, canule nazale, cort, cameră hiperbarică).8. Indicații, precauții în utilizarea surselor de oxigen. Complicațiile posibile și intervențiile asistentului medical.
--	--

5. Pregătirea bolnavului pentru examinările radiologice, endoscopice ale sistemului respirator.

<ul style="list-style-type: none">- Să enumere metodele de examinare ale sistemului respirator.- Să cunoască indicațiile și contraindicațiile către examinarea sistemului respirator.	<ol style="list-style-type: none">1. Metodele de examinare ale sistemului respirator: microradiografia și bronhoscopia (noțiune, scop, indicații, contraindicații).2. Pregătirea pacientului pentru examinările sistemului respirator. Supravegherea pacientului în timpul și după examinările sistemului respirator.
--	--

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 7/13

<ul style="list-style-type: none">- Să enumere etapele de pregătire a pacientului către examinările sistemului respirator.	
6. Îngrijirile generale și speciale în afecțiunile cardiovasculare. Determinarea grupelor sanguine.	
<ul style="list-style-type: none">- Să identifice simptomele principale în afecțiunile sistemului cardiovascular.- Să determine diureza, bilanțul hidric și edemele.- Să clasifice grupele de sânge după sistemul ABO;- Să determine grupele sanguine conform standardelor.	<ol style="list-style-type: none">1. Simptomele principale în afecțiunile sistemului cardiovascular: dureri cardiace, dispnee cardiacă, palpitații, edeme cardiace.2. Noțiuni, cauze, manifestări, intervențiile asistentului medical.3. Noțiuni de bilanț hidric și diureză.4. Determinarea diurezei, bilanțului hidric și a edemelor.5. Grupele de sânge după sistemul ABO, determinarea grupelor sanguine.6. Obiectivele procedurii. pregătirea materialelor, pregătirea pacientului, efectuarea procedurii conform standardelor.7. Reorganizarea locului de muncă. <p>Documentarea procedurii și evaluarea eficacității tehnicii.</p>
7. Asistența medicală în insuficiență vasculară acută. Resuscitarea cardio-respiratorie.	
<ul style="list-style-type: none">- Să cunoască cauzele și manifestările clinice în lipotemie, colaps și șoc anafilactic.- Să aplice intervențiile corespunzătoare pacientului cu lipotemie, colaps sau șoc anafilactic.- Să cunoască tehnica resuscitării respiratorii și cardiace.	<ol style="list-style-type: none">1. Lipotemie (noțiuni, cauze, manifestări clinice și intervențiile asistentului medical).2. Colaps (noțiuni, cauze, manifestări clinice și intervențiile asistentului medical).3. Șoc anafilactic (noțiuni, cauze, manifestări clinice și intervențiile asistentului medical).4. Relatarea semnelor morții clinice și biologice.5. Noțiuni de reanimare. Manevre de resuscitare respiratorie și cardiacă.
8. Probleme de sănătate ale bolnavului cu afecțiuni digestive. Lavajul gastric. Recoltarea sucului duodenal și al bilei.	
<ul style="list-style-type: none">- Să identifice simptomele principale în afecțiunile sistemului digestiv.- Să cunoască tehnica lavajului gastric și sondajului duodenal.- Să identifice complicațiile posibile și să aplice intervențiile corespunzătoare.	<ol style="list-style-type: none">1. Simptomele principale în afecțiunile sistemului digestiv: dureri, eructație, pirozis, vomă, hemoragia gastrică, meteorism, constipații, diaree (noțiuni, cauze, manifestări, intervențiile asistentului medical).2. Lavajul gastric (noțiuni, scop, indicații, contraindicații, tehnica efectuării).3. Sondajul duodenal (noțiuni, scop, indicații, contraindicații, tehnica efectuării). <p>Complicațiile posibile și intervențiile asistentului medical.</p>
9. Pregătirea bolnavului pentru examinările radiologice, endoscopice și ultasonore ale sistemului digestiv.	
<ul style="list-style-type: none">- Să cunoască metodele de examinare ale sistemului digestiv.- Să pregătească pacientul de examinare.- Să supravegheze pacientul în timpul și după examinări.	<ol style="list-style-type: none">1. Metodele de examinare ale sistemului digestiv: radiogastroscopia, fibroesofagogastroduodenoscopia, irigoscopia, colonoscopia, ultrasonografia.2. Noțiuni, scop, indicații, contraindicații.3. Pregătirea pacientului pentru examinările sistemului digestiv. <p>Supravegherea pacientului în timpul și după examinările sistemului digestiv.</p>
10. Probleme de sănătate ale bolnavului cu afecțiuni ale sistemului urinar. Recoltarea probelor de urină pentru principalele examene de laborator. Sondajul vezical.	

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09
Data: 08.09.2021
Pag. 8/13

- Să enumere simptomele principale în afecțiunile sistemului excretor.- Să cunoască cauzele manifestărilor, intervențiile și îngrijirea pacientului cu afecțiuni ale sistemului urinar.- Să enumere metodele de examinare a urinei.- Să cunoască tehnica recoltării probelor de urină pentru examene de laborator- Să completeze bonul de trimitere.	1. Simptomele principale în afecțiunile sistemului excretor: colica renală, edeme renale, hipertensiune renală, dereglări ale diurezei cantitative și calitative.2. Noțiuni, cauze, manifestări, intervențiile asistentului medical.3. Îngrijirea specifică a pacienților cu colica renală, edeme renale, hipertensiune renală, dereglări ale diurezei cantitative și calitative.4. Metodele de examinare a urinei (urograma, urocultura, proba Zimnițki, proba Neciporencu, glicozuria).5. Tehnica recoltării probelor de urină pentru examene de laborator.6. Completarea bonului de trimitere.

11. Pregătirea bolnavului pentru examinările radiologice, endoscopice și ultrasonore ale sistemului urinar. Îngrijirea bolnavului cu incontinență urinară. Retenție urinară.

- Să cunoască metodele de examinare ale sistemului urinar.- Să pregătească pacientul de examinare.- Să supravegheze pacientul în timpul și după examinările sistemului urinar. Să cunoască cauzele manifestărilor, intervențiile și îngrijirea pacientului cu incontinență urinară.- Să efectueze tehnica sondajului vezical, lavajului vezical și instilația medicamentelor în vezica urinară.	1. Metodele de examinare ale sistemului urinar: cistografia, urografia, cistoscopia, ultrasonografia.2. Noțiuni, scop, indicații, contraindicații, pregătirea pacientului.3. Supravegherea pacientului în timpul și după examinările sistemului urinar.4. Incontinența și retenția urinară (noțiuni, cauze, tipuri de incontinență, manifestări și intervențiile asistentului medical).5. Îngrijirea specifică a pacienților cu incontinență și retenție urinară.6. Sondajul vezical (noțiuni, scop, indicații, contraindicații, tehnica efectuării).7. lavajul vezical și instilația medicamentelor în vezica urinară (noțiuni, scop, indicații, contraindicații, tehnica efectuării).8. Complicațiile posibile și intervențiile asistentului medical.

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDII

Competențe profesionale (specifice) (CS)

- ✓ **CPG1. Cultură, etică și valori.** Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare
- ✓ **CPG2. Eficiență profesională și lucrul în echipă.** Realizarea activităților și exercitarea rolurilor specifice muncii în echipă în diverse instituții medicale. Promovarea spiritului de inițiativă, dialogului, cooperării, atitudinii pozitive și respectului față de ceilalți, a empatiei, altruismului și îmbunătățirea continuă a propriei activități.
- ✓ **CPG3. Practica bazată pe evidențe și cercetare.** Utilizarea cunoștințelor actuale bazate pe dovezi, inclusiv rezultatele cercetării, pentru ghidarea activității practice. Organizarea și executarea cercetărilor științifice în domeniu. Selectarea materialelor și resurselor științifice metodelor de cercetare, efectuarea experimentelor, prelucrarea statistică a rezultatelor cercetării, formularea concluziilor și a propunerilor. Elaborarea și susținerea discursurilor, prezentărilor în cadrul manifestărilor științifice prin demonstrarea atitudinii personale, coerență în expunere și corectitudine științifică; participare în discuții și dezbateri în cadrul manifestărilor științifice.
- ✓ **CPG4. Realizarea activității de educație.** Efectuarea educației pentru sănătate la nivel de comunitate. Cunoașterea și aplicarea metodelor de instruire în dependență de specificul audienței. Stabilirea scopului și obiectivelor instruirii și

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 9/13

/sau evaluării. Determinarea formelor optime de instruire și evaluare în dependență de specificul audienței. Realizarea evaluării la locul de muncă, inclusiv posibilitatea de a oferi feedback constructiv. Elaborarea planurilor de lucru, materialelor metodice pentru procesul de educație și instruire cu elevii/studentii.

Competențe profesionale specifice:

- ✓ **CPS1. Cunoașterea științelor ce stau la baza îngrijirilor generale.** Dobândirea de cunoștințe și know-how independent prin procesul de învățare formal
- ✓ și informai. Cunoașterea adecvată a științelor ce stau la baza îngrijirilor generale, dobândirea de cunoștințe suficiente despre structura organismului, funcțiile fiziologice și comportamentul organismului uman în diverse stări fiziologice și patologice, cât și a relațiilor existente între starea de sănătate, mediul fizic și cel social.
- ✓ **CPS2. Promovarea sănătății, efectuarea activităților de profilaxie și educație pentru sănătate.** Promovarea unui stil de viață sănătos, aplicarea măsurilor de prevenție și auto-îngrijire, promovarea sănătății, consolidarea comportamentelor și respectarea planului terapeutic. Protecția sănătății și stării de bine ale persoanelor și grupurilor de care se îngrijește. Promovarea și dezvoltarea îngrijirilor nursing pe termen lung, în cazuri de comorbiditate și în situații de dependență cu scopul de a menține autonomia personală a indivizilor și relația acestora cu mediul înconjurător în fiecare moment al procesului de sănătate /boală.
- ✓ **CPS3. Realizarea procedurilor clinice.** Experiență clinică adecvată, pentru efectuarea diverselor manopere practice și procedee pentru realizarea activităților profesionale specifice specialității de asistență medicală generală pe baza cunoștințelor din științele fundamentale.
- ✓ **CPS4. Îngrijire în asistență medicală (nursing).** Asigurarea îngrijirilor profesionale indivizilor, familiilor și grupurilor, luând în considerare dezvoltările cunoașterii științifice, precum și cerințele de calitate și siguranță stabilite în conformitate cu reglementările legale și profesionale de conduită. Evaluarea, diagnosticarea, planificarea și implementarea îngrijirilor nursing individualizate orientate pe rezultatele stării de sănătate. Aprecierea rezultatelor îngrijirilor, prin intermediul instrucțiunilor care descriu procesele pentru diagnosticare, tratament și îngrijire, făcând recomandări pentru îngrijirile necesare. Implementarea fundamentelor, principiilor teoretice și metodologice nursing, bazându-se pe intervențiile nursing realizate în funcție de dovezile științifice și resursele disponibile.
- ✓ **CPS5. Luarea deciziilor.** Aplicarea abilităților de gândire critică și sistematizată în scopul rezolvării problemelor și luării deciziilor nursing în contextul profesional al îngrijirii. Analizarea și identificarea prealabilă a problemelor, facilitând identificarea celei mai bune soluții pentru pacient, familie și comunitate, atingerea obiectivelor, îmbunătățind rezultatele și calitatea muncii desfășurate.
- ✓ **CPS6. Dezvoltare și leadership.** Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională continuă în scopul prestării serviciilor de calitate și al adaptării la dinamica cerințelor politicilor în sănătate și pentru dezvoltarea personală și profesională. Motivarea pentru atingerea obiectivelor și îndeplinirea sarcinilor.

Competențe transversale:

- ✓ **CT1. Autonomie și responsabilitate în activitate.** Aplicarea regulilor de muncă riguroasă și eficientă, manifestarea unei atitudini responsabile față de realizarea sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare. Promovarea raționamentului logic, a aplicabilității practice, a evaluării și autoevaluării în luarea deciziilor.
- ✓ **CT 2. Comunicarea eficientă.** Abilitatea de a înțelege textele scrise / vorbite, de a exprima concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii atât în formă orală cât și în formă scrisă (ascultare, vorbire, citire și scriere) și de a interacționa lingvistic într-un mod adecvat și creativ într-o gamă completă de contexte sociale și culturale.
- ✓ **CT 3. Competențe digitale.** Abilitatea de a interacționa printr-o varietate de dispozitive / aplicații digitale, de a înțelege comunicarea digitală, modul în care este cel mai bine vizualizată, analizată și utilizată pentru nevoile proprii. Abilitatea de a introduce date în calculator, de a prelucra informațiile, de a tipări documentele specifice. Capacitatea de a utiliza adecvat situației conținutul informațiilor găsite.
- ✓ **CT 4. Toleranță și respect pentru diversitate.** Abilitatea de a susține și promova un mediu care oferă oportunități pentru toți, indiferent de rasă, sex, cultură și vârstă prin conlucrarea cu toți angajații și beneficiarii de la toate nivelurile; valorificarea și încorporarea contribuțiilor persoanelor din medii diferite; precum și să arate respect pentru opiniile și ideile celorlalți.
- ✓ **CT 5. Abilități de interacțiune și responsabilitate socială.** Identificarea obiectivelor de realizat, a resurselor disponibile, condițiilor de finalizare, etapelor de lucru, termenelor de realizare aferente. Identificarea rolurilor și responsabilităților

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 10/13

Într-o echipă pluridisciplinară și la nivel de comunitate. Aplicarea de tehnici de relaționare și de muncă eficientă în cadrul echipei și cu beneficiarii serviciilor. Asigurarea desfășurării eficiente și implicării responsabile în activitățile de organizare a muncii în echipă.

Finalitățile de studiu și competențele dobândite sunt verificate și apreciate prin evaluări curente și finale conform Planului de învățământ.

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- Să demonstreze tehnica montării seringii sterile
- Să demonstreze aspirarea soluției din fiolă și flacon
- Să demonstreze tehnica injecțiilor s/c, i/d i/m, i/v
- Să demonstreze tehnica perfuziei i/v
- Să demonstreze tehnica puncției venoase
- Să aplice agenții fizici calzi și reci
- Să aplice tehnici de îngrijire a pacientului în afecțiunile sistemului respirator
- Să pregătească pacientul pentru examinările sistemului respirator
- Să supravegheze pacientul în timpul și după examinările sistemului respirator
- Să respecte tehnica recoltării sputei pentru examenul de laborator
- Să asigure condițiile de dezinfectare a sputei și a scuipătoarelor
- Să cunoască sursele și indicațiile pentru oxigenoterapie
- Să aplice metodele de administrare a oxigenului
- Să argumenteze intervențiile asistentului medical în complicațiile posibile
- Să aplice tehnici de îngrijiri pacienților cu dureri toracice, dispnee, tuse și hemoragie pulmonară
- Să recolteze sputa pentru examenul de laborator (analiza generală, bacteriologică și determinarea bacilului Koh);
- Să aplice măsuri de dezinfectare a sputei și a scuipătoarelor
- Să completeze bonul de trimitere a analizelor la laborator
- Să cunoască tehnica pregătirii pacientului pentru examinările sistemului respirator, cardiovascular, digestiv și urinar
- Să cunoască tehnica lavajului gastric și sondaajului duodenal
- Să descrie metodele de determinare a diurezei, bilanțului hidric și a edemelor
- Să identifice cauzele insuficienței vasculare acute
- Să enumere simptomele principale în afecțiunile sistemului excretor
- Să cunoască cauzele manifestărilor, intervențiile și îngrijirea pacientului cu afecțiuni ale sistemului urinar.
- Să aplice măsuri de urgență în lipotemie, colaps și șoc anafilactic
- Să identifice semnele morții clinice și biologice;
- Să demonstreze manevre de resuscitare respiratorie și cardiacă.

Notă. Finalitățile disciplinei (se deduc din competențele profesionale și valențele formative ale conținutului informațional al disciplinei).

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	<i>Lucrul cu sursele informaționale</i>	Lecturarea prelegerii sau materialul din manual la tema respectivă, cu atenție. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii	Pe parcursul modului

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 11/13

		De făcut cunoștință cu lista surselor informaționale suplimentare la tema respectivă. De selectat sursa de informație suplimentară la tema respectivă. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la importanța temei/subiectului.		
2.	<i>Lucrul cu materiale on-line</i>	Studierea materialelor on-line de pe site-ul asociației de nursing din Republica Moldova	Efectuarea de comunicări orale, volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența diferitor subiecte, nivelul de argumentare științifică, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, demonstrarea înțelegerii problemei, formarea atitudinii personale	Pe parcursul modului
3.	<i>Pregătirea și susținerea prezentărilor în bază de studiu de caz</i>	Selectarea cazului clinic, stabilirea planului cercetării, stabilirea termenilor realizării. Stabilirea componentelor prezentării Power Point	Demonstrarea prezentării studiului de caz	Pe parcursul modului
4.	<i>Referate</i>	Selectarea temei de cercetare a referatului, elaborarea planului, stabilirea termenilor realizării și surselor bibliografice.	Prezentarea referatului	Pe parcursul modului
5.	<i>Proiecte în grup realizarea posterelor</i>	Selectarea tematicii posterului, materialul informativ selectat, calitatea grafică a produsului și design-ului acestuia	Prezentarea posterului	Pe parcursul modului
6.	<i>Portofolii de manopere practice</i>	Selectarea listei manoperelor necesare de a fi însușite, stabilirea planului și locului realizării acestora, stabilirea termenilor realizării. Recenzii de la colegi.	Prezentarea portofoliului	Pe parcursul modului

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei) Pentru asigurarea continuității în predare, se recomandă ca fiecare tehnică/procedură să fie prezentată după următorul algoritm: pregătirea materialelor necesare, pregătirea pacientului (psihică, fizică), efectuarea procedurii, îngrijirea pacientului, reorganizarea locului de muncă, notarea procedurii, evaluarea eficacității procedurii.

Cadrele didactice au libertatea de a decide asupra numărului de ore alocate fiecărei teme în funcție de: dificultatea temei, volumul și nivelul de cunoștințe, deprinderile și abilitățile anterioare ale studentului, dotarea cu material didactic, ritmul de formare a deprinderilor pentru membrii grupului de studenți instruiți. Modulul *Nursing clinic* trebuie parcurs în paralel cu modulele: FIINTA UMANA SI NURSING-UL BAZELE ȘTIINȚEI NURSING-ULUI, TEHNICI DE NURSING ȘI INVESTIGAȚII, ale căror conținuturi se completează și se interpenetrează asigurând o viziune holistică asupra ființei umane și nursing-ului.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 12/13

Strategia didactică reunește sarcinile de învățare cu situațiile de învățare, reprezentând un sistem complex și coerent de mijloace, metode, materiale și alte resurse educaționale, care vizează realizarea obiectivelor. Conform pedagogiei competențelor, în cadrul predării disciplinei NURSING CLINIC se pune accent pe:

- crearea situațiilor de motivare a studentului pentru activitatea de cunoaștere
- oferirea oportunităților fiecărui student de a-și valorifica potențialul intelectual, aptitudinile personale și experiența individuală
- stimularea spiritului critic constructiv, a capacității de argumentare și de identificare a alternativelor
- favorizarea accesului la cunoaștere prin forță proprie, stimulând atitudinea reflexivă asupra propriilor demersuri de învățare
- cultivarea independenței cognitive, a autonomiei în învățare
- formarea la studenți a unor atitudini și comportamente conform valorilor profesionale, general-umane și naționale.

Prelegere

- Introductiv
- Curent
- Sinteză
- Dezbateri
- Interactivă
- Demonstrații

Lecție practică

- Studii de caz
- Jocuri pe roluri
- Lucru în grupuri mici
- Lucru individual
- Completarea documentației medicale
- Discuție plenară
- De sinteză
- Rezolvarea problemei în grup
- Demonstrație
- Brainstorming
- Teme pentru grup
- Prezentare de materiale audio-vizuale

Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)

„Brainstorming”; „Studiul de caz”; „Multi-voting”; „Masa rotunda/discuții interactive”; „Interviul de grup”; Rezolvarea problemei în grup.

Metode de evaluare(inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă:

- controale tematice
- testare (pre-test, post-test)
- studiu de caz
- observații ale prestațiilor
- demonstrație practică
- liste de control
- feed back
- evaluări scrise generale și specifice

Finală:

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 13/13

- Evaluarea deprinderilor practice CUSIM (pacient standartizat)
- Examen oral
- Test asistat la computer

Curriculum-ul include o evaluare continuă și obiectivă a competențelor formate, asigurându-le absolvenților șanse sporite de angajare în câmpul muncii și oportunități de realizare profesională

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (vezi tabelul), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

XI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

A. Obligatorie:

1. Mozes, C., *Tehnici de îngrijiri acordate de asistenții medicali*, Editura Medicală, București, 2007.
2. Rogoza, L., *Tehnici și manopere pentru asistenți medicali*. Brașov: Libris Editorial 2017; ISBN 978-606-8814-43-8
3. Udma, F. *Proceduri de nursing*, vol.I, vol.II. Ex Pomto-Constanța, 2009; ISBN vol.I 978-973-644-702-2; ISBN vol.II 978-973-644-833-6

B. Suplimentară

4. Baghiu, V. *Teoria și practica nursing*, vol IV. Editura Cartea medicală 2017.
5. Gulie, E. *Cercetarea în Nursing*. Reprograf, Craiova 2008
6. Moraru, L., Măriucă, I. *Bazele teoretice și practice ale îngrijirii omului sănătos și bolnav*. Editura
7. Mosanu, Vera. *Bazele asistentei medicale : (curs de prelegeri) / V. Mosanu. - Orhei, 2005.*
8. Smeltzer, Suzanne C., Bare, Brenda G. *Medical Surgical Nursing*, USA 1992, 2005.
9. Titircă, L., *Breviar de explorări funcționale*, Editura Medicală, București, 2007.
10. Titircă, L. *Manual de îngrijiri speciale*. Viața Medicală Românească, București, 2006
11. Titircă, L., *Tehnici de evaluare și îngrijiri acordate de asistenții medicali*, Viața Medicală Românească, București, 2005.